
**ZRÓŻNICOWANIE CEN KWIATÓW RÓŻ W 2009 ROKU NA
RYNKACH HURTOWYCH W POZNANIU, WROCŁAWIU
I TYCHACH**

**Differences in the price of cut rose flowers on the wholesale markets in
Poznań, Wrocław and Tychy in 2009**

Adam Marosz

Instytut Sadownictwa i Kwiaciarnictwa im. Szczepana Pieniążka
ul. Pomologiczna 18, 96-100 Skierniewice
e-mail: Adam.Marosz@insad.pl

ABSTRACT

The aim of the study was to explain how the prices of fresh cut roses are determined by some non-economic factors. Prices of rose flowers were recorded every 7-10 days in 2009 from three wholesale markets: in Poznań, Wrocław and Tychy, then they were categorized according to stalk longevity, flower colour, origin, flower storage life and wholesale market location. The results showed that the highest wholesale price of roses was in Poznań and the lowest in Tychy. Moreover, the prices of red and rose-coloured flowers were higher than those of the yellow or white ones. Also, the rose cultivars with a long storage life (12-16 days) were more expensive almost throughout the whole of 2009 than the cultivars with a shorter storage life (8-12 days).

Key words: rose flowers, cut flowers, price of cut roses, wholesale market of cut flowers

WSTĘP

W Polsce róża na kwiat cięty stopniowo umacnia pozycję numer jeden w produkcji pod szkłem z powierzchnią około 130 ha w 1999 roku i 164 ha w 2005 roku (Jabłońska 2007). Mimo dużej konkurencji ze strony krajów trzeciego świata zainteresowanie uprawą róż na kwiat cięty w Polsce jest duże, natomiast w Holandii notuje się spadek powierzchni tej uprawy (Sahrama i Weijs 2009). Głównym miejscem zaopatrywania się klientów detalicznych w kwiaty są kwaciarnie oraz stragany (targowiska,

bazary, ulice). Od początku 2000 roku rośnie udział sklepów wielkopowierzchniowych w handlu detalicznym kwiatami ciętymi oraz sieci dyskontowych oferujących duże ilości kwiatów ciętych i doniczkowych na święta, dzień kobiet, dzień matki, popularne imieniny itp. (Marosz 2007). Zachodzące zmiany w handlu detalicznym wymagają zmian w obrocie hurtowym kwiatami. Jak podaje Jabłońska (2005) w ostatnich latach na giełdach w Polsce sprzedawano szacunkowo około 90% kwiatów, a producenci osobiście sprzedają tam nawet 80% własnej produkcji.

Najważniejszym elementem rynku umożliwiającym równowagę podaży i popytu na kwiaty jest cena. Stanowi ona istotny element podejmowania decyzji biznesowych po stronie producenta (podaż) i konsumenta (popyt) (Mruk 2003). Na cenę kwiatów róż na giełdach wpływa wiele czynników, a najważniejsze z nich to koszty produkcji kwiatów oraz poziom ich importu. Stąd zróżnicowanie cen między poszczególnymi rynkami hurtowymi w Polsce może być znaczne.

Celem przeprowadzonej analizy było zgromadzenie aktualnych danych na temat cen kwiatów róż i poznanie pozaprodukcyjnych czynników determinujących cenę kwiatów na rynkach hurtowych.

MATERIAŁ I METODY

Pierwotnym źródłem danych na temat cen kwiatów róż w 2009 r. były notowania cen na rynkach hurtowych. Analizowano ceny róż w zależności od: długości pędu (od 40 cm do 100 cm; podział na siedem grup wielkościowych), barwy podstawowej (podział na 4 grupy: białe i kremowe, żółte i pomarańczowe, różowe, czerwone i bordowe), trwałości kwiatu po ścięciu (dwie grupy: trwałość 8-12 dni i 12-16 dni). Porównując ceny w zależności od długości pędu i barwy pominięto róże o długości pędu 80 cm i dłuższe oraz róże dwubarwne z uwagi na niewiele danych. Informacje na temat trwałości kwiatów poszczególnych odmian zebrano z dostępnej literatury oraz katalogów handlowych firm hodowlanych.

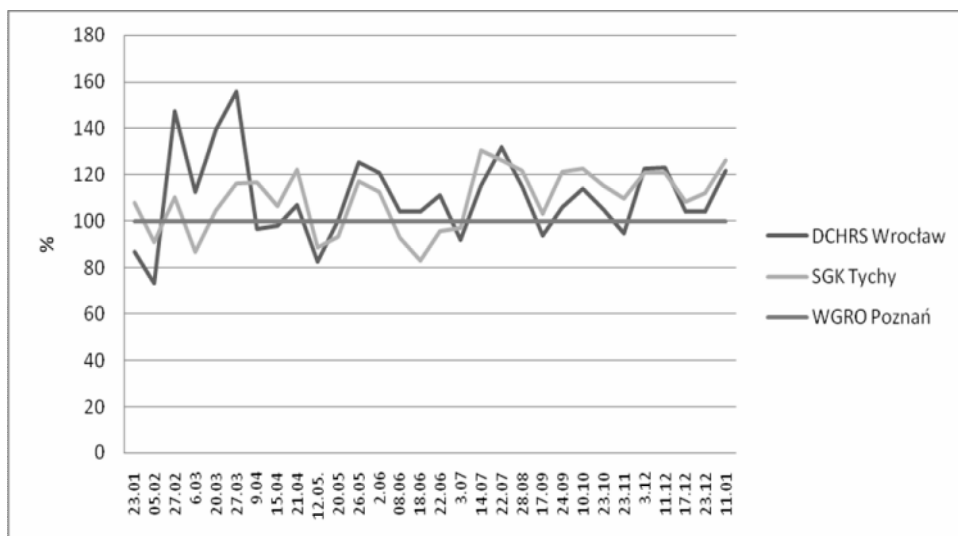
Dane dotyczące cen pozyskiwano co 7-10 dni, zwykle po aktualizacji cen z trzech dużych rynków hurtowych: Wielkopolskiej Gildii Rolno-Ogrodniczej (WGRO) w Poznaniu; Dolnośląskiego Centrum Hurtu Rolno-Spożywczego we Wrocławiu (DCHRS) oraz Śląskiej Giełdy Kwiatowej w Tychach (ŚGK). Wybór miejsc hurtowej sprzedaży kwiatów był

celowy, podyktowany na bieżąco prowadzonymi aktualizacjami cen kwiatów dostępnymi on-line, na stronach internetowych wymienionych rynków hurtowych. Cenę średnią arytmetyczną obliczano w zależności od długości pędu (średnia cena wszystkich odmian o określonej długości łodygi niezależnie od barwy pąka); barwy kwiatu (średnia cena wszystkich odmian o określonej barwie kwiatu niezależnie od długości pędu), źródła pochodzenia (kwiaty importowane i krajowe niezależnie od barwy i długości pędu) i pozbiorczej trwałości kwiatu (odmiany o trwałości od 8 do 12 dni i od 12 do 16 dni). Uzyskane wyniki opracowano metodami statystyki opisowej i przedstawiono w formie indeksów jednopodstawowych lub w wielkościach absolutnych.

WYNIKI I DYSKUSJA

Spośród trzech analizowanych rynków hurtowych największy asortyment kwiatów róż w 2009 r. odnotowano na ŚGK w Tychach, gdzie oferowano 48 odmian w kilku wyborach w zależności od długości pędu i pochodzenia (krajowe lub importowane), łącznie asortyment wyniósł 179 pozycji. Na rynku we Wrocławiu (DCHRS) oferowano 40 odmian, a w Poznaniu (WGRO) tylko 35, wartości te wyraźnie odstają od asortymentu podawanego przez Andrzejewską i Bukalską (2003). Łącznie na wszystkich giełdach w 2009 roku można było kupić 56 różnych odmian. Nie jest to duża liczba, mimo iż potencjał produkcyjny krajowych ogrodników jest dużo większy. Największą dostępność kwiatów róż w 2009 roku odnotowano w okresie od 5 lutego do końca marca oraz pod koniec roku. Na wymienionych rynkach dominuje asortyment róż importowanych, na przykład na WGRO w Poznaniu oferowano dwukrotnie więcej odmian róż z zagranicy, na ŚGK w Tychach asortyment odmian róż importowanych był o 25% większy, a na DCHRS we Wrocławiu tylko o 20% wyższy niż krajowy. Ceny róż były zróżnicowane w zależności od miejsca. Najniższe ceny jednostkowe odnotowano na rynku w Tychach. Średnia cena za jeden kwiat w 2009 roku nie przekroczyła 2,5 zł. Najwyższe ceny zanotowano w Poznaniu, gdzie w okresie największego zapotrzebowania na kwiaty średnia cena osiągnęła poziom 3,22 zł za sztukę. Przyjmując jednak wielkość cen na rynku w Poznaniu za 100% widać wyraźnie, że najbardziej zadowolające ceny

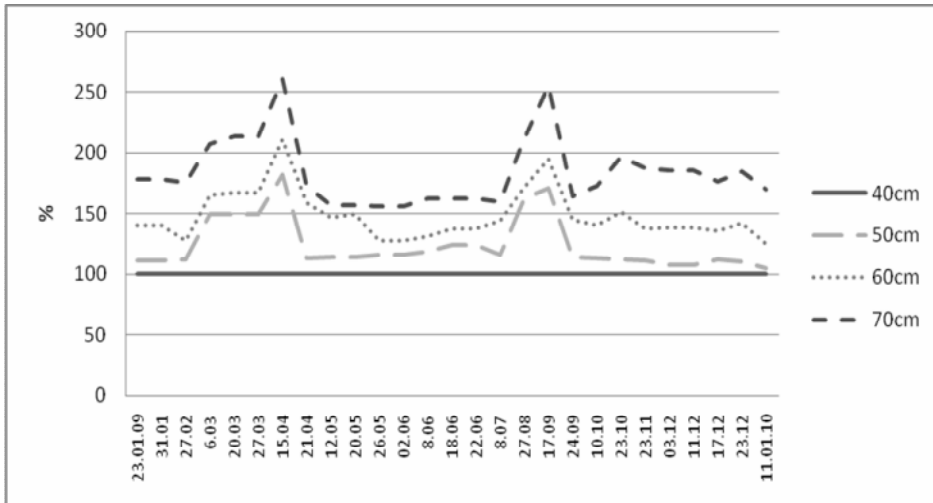
róż mogli uzyskać producenci na rynku we Wrocławiu, a następnie w Tychach (wyk. 1). W połowie lutego i na początku marca ceny na rynku wrocławskim były nawet o 45% i 58% wyższe niż w Poznaniu i o 34% i 36% wyższe niż w Tychach. W późniejszych terminach różnice były mniej wyraźne i dochodziły do 20% (rys. 1).

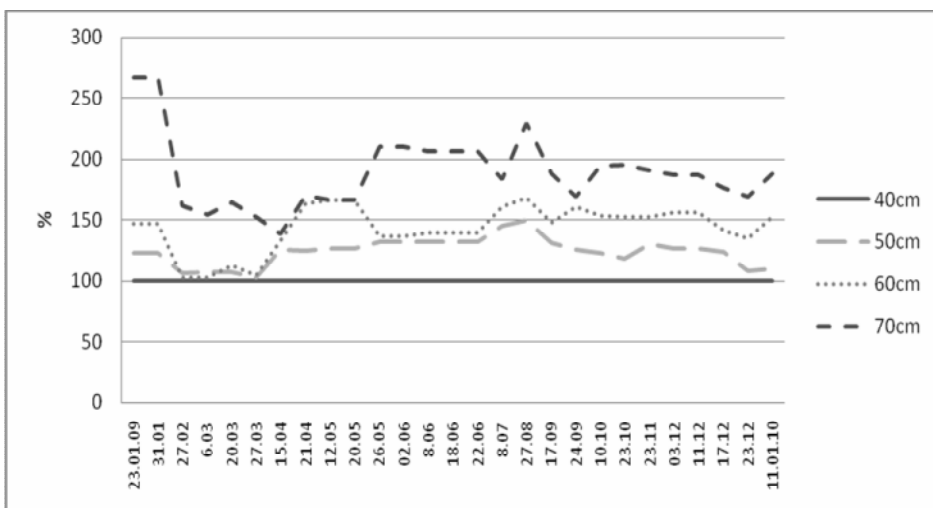
Rysunek 1. Zróżnicowanie cen kwiatów róż na wybranych rynkach hurtowych w Polsce w 2009 r. (Indeks: WGRO = 100%) – Differences in the price of cut rose flowers on three wholesale markets in Poland in 2009 (Index: WGRO market = 100%)

Przeprowadzone analizy wskazują, że na cenę kwiatów największy wpływ ma długość pędu kwiatowego. Przyjmując cenę róż o pędzie 40 cm za 100% można stwierdzić, że rośnie ona proporcjonalnie do długości pędu, szczególnie jeśli chodzi o róże krajowe (rys. 2). W przypadku róż importowanych zależność ta jest mniej wyraźna i w pewnych okresach 2009 roku ceny róż o krótszym pędzie były zbliżone do cen róż o pędach dłuższych (rys. 3). Jak podaje Wiśniewska-Grzeszkiewicz (2003a) wyższa cena róż o dłuższych pędach kwiatowych jest związana z mniejszym plonem z jednostki powierzchni. Z długością pędu, jak podaje autorka, wzrasta wielkość pąka kwiatowego i poprawia się jakość kwiatów, cechy te decydują o wyższej cenie. Jak podają Jabłońska i Perzyńska (2009), aż

72,07% konsumentów kupowałoby więcej kwiatów, gdyby ich ceny były niższe.

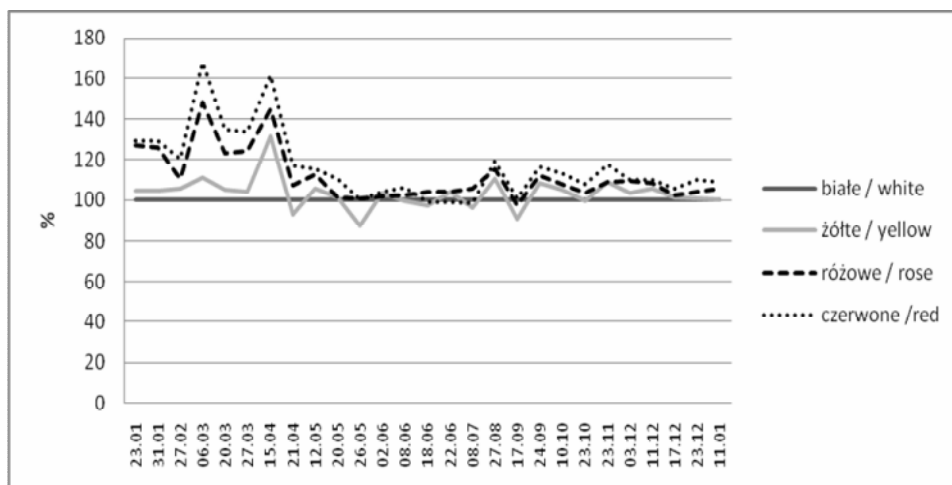

Rysunek 2. Zróżnicowanie cen kwiatów róż krajowych w zależności od długości pędu (Indeks: cena róż o pędzie 40 cm =100%) – Differences in the price of home grown cut rose flowers according to stalk longevity (Index: price of roses with a 40 cm long stalk = 100%)

Rysunek 3. Zróżnicowanie cen kwiatów róż importowanych w zależności od długości pędu (Indeks: cena róż o pędzie 40 cm =100%) – Differences in the price of imported cut rose flowers according to stalk longevity (Index: price of roses with a 40 cm long stalk = 100%)

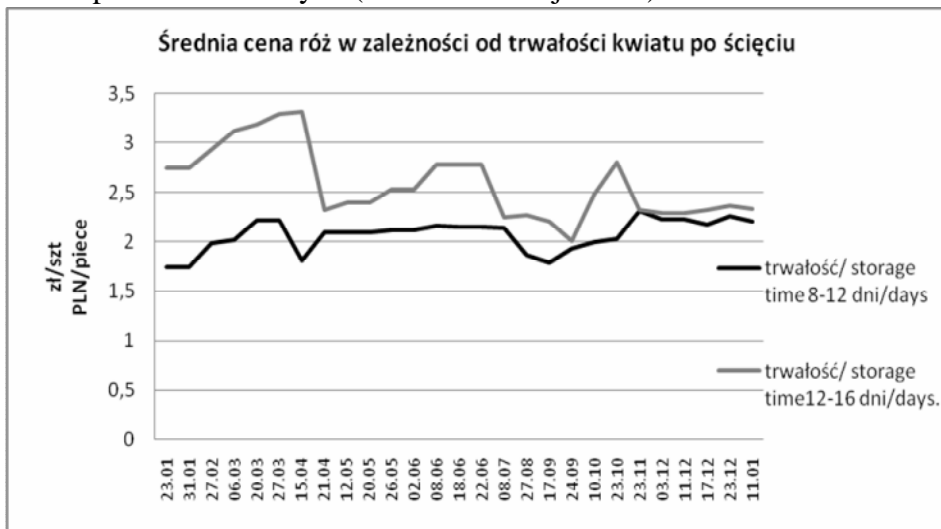
Odnosi się to również do osób o najwyższych dochodach, które stać na kupowanie kwiatów. Powyższe dane wskazują, iż chcąc zwiększyć popyt lub w dobie obecnego kryzysu utrzymać go przynajmniej na obecnym poziomie należy poszukiwać dróg obniżenia cen kwiatów. Obserwując dość niskie ceny róż w 2009 roku na trzech analizowanych rynkach hurtowych można stwierdzić, że nie jest to związane z produkcją, ponieważ oferowane przez producentów czy importerów kwiaty są tanie. Ceny róż wzrastają tylko nieznacznie w okresie wzmożonego zapotrzebowania na kwiaty wynikającego z tradycji masowego ich kupowania, jak na przykład walentynki, dzień kobiet, zakończenie roku szkolnego itp. Zależność ta jest widoczna na rysunkach 2 i 3, gdzie w okresach większego zainteresowania kwiatami średnie ceny hurtowe na róże nieznacznie wzrastają. Ogólny i wyraźny spadek cen kwiatów róż odnotowuje się natomiast w okresie letnim, kiedy konkurencją są tanie kwiaty uprawiane w nieogrzewanych tunelach foliowych.

Rysunek 4. Zróżnicowanie cen kwiatów róż w zależności od barwy kwiatu w 2009 roku (Indeks: kwiaty białe = 100%) – Differences in the price of cut rose flowers on three wholesale markets according to flower colour in 2009 (Index: white flower = 100%)

Analizując ceny w zależności od czterech podstawowych barw kwiatów róż można stwierdzić, że za róże w kolorze czerwonym i bordowym można uzyskać nieco wyższe ceny, szczególnie w okresie większego popytu na kwiaty. W walentynki czy 8 marca ceny tych róż

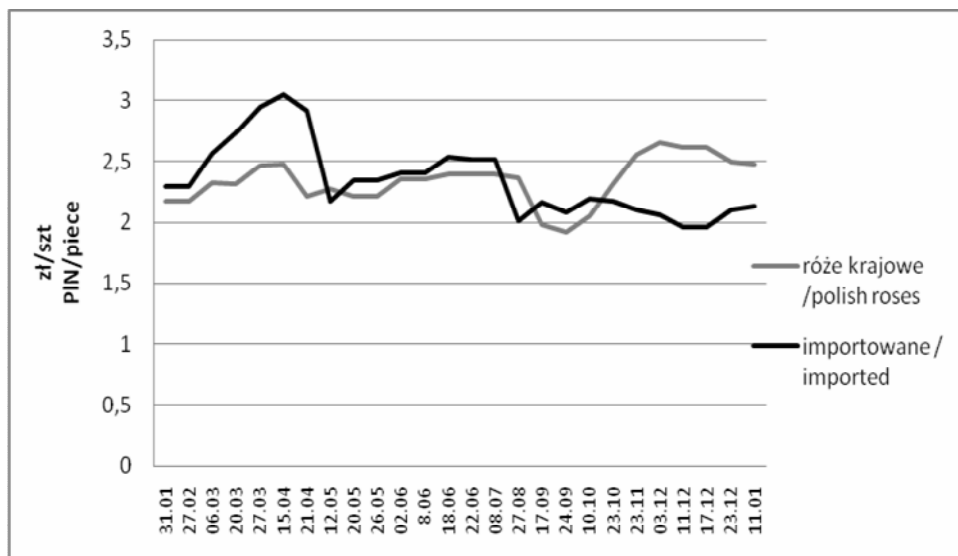
w porównaniu z różami białymi były wyższe o 60% (rys. 4). Róże białe lub kremowe były w 2009 roku najtańsze. W walentynki i w dniu kobiet kosztowały nawet średnio o 0,74 zł mniej niż róże czerwone i o 0,53 zł mniej niż na przykład różowe. W pozostałych miesiącach roku 2009 różnice nie były już tak wyraźne (rys. 4). Zależność ceny od barwy kwiatu wiąże się też z nieznacznie wyższym udziałem róż czerwonych i bordowych o dłuższej łodydze (60-70 cm), w związku z tym droższych, które zaważyły na średniej cenie kwiatów, podczas gdy róże białe o takiej długości pędu są rzadziej oferowane na rynkach hurtowych. Popularność róż czerwonych i bordowych jest potwierdzona na holenderskich giełdach, gdzie prawie jedna trzecia udziału w sprzedaży tych kwiatów przypada na kolor czerwony i bordowy, po 20% na różowy i żółty i tylko 15% na kolor biały. Warto jednak wspomnieć, iż w ostatnim czasie w Holandii zarysowała się tendencja spadkowa sprzedaży róż czerwonych, a wzrosła nieco sprzedaż róż białych (Sahrama i Weijjs 2009).

Rysunek 5. Średnia cena róż na trzech krajowych rynkach hurtowych w zależności od trwałości kwiatu w 2009 roku – Mean price of fresh roses on three wholesale markets according to flower storage life in 2009

Ciekawą informacją dotyczącą średnich cen kwiatów o trwałości wazonie 8-12 dni i 12-16 dni jest to, że odmiany bardziej trwałe były w całym okresie sprzedaży roku 2009 droższe od kwiatów o krótszym okresie trwałości (rys. 5). Cecha trwałości kwiatu po ścięciu jest

szczególnie ważna w handlu detalicznym w kwiaciarniach, na straganach ulicznych itp., gdzie wydłużenie okresu sprzedaży kwiatów jest potrzebne, gdyż zmniejsza straty i pozwala na większą elastyczność marży. Natomiast mniejsza trwałość kwiatu wymusza na producentach lub importerach obniżenie ceny w celu szybszej ich sprzedaży na rynku hurtowym.

Rysunek 6. Średnia cena róż na trzech krajowych rynkach hurtowych w zależności od pochodzenia w 2009 roku – Mean price of fresh roses on three wholesale markets in 2009 according to their origin

Róże krajowe w pierwszej połowie roku 2009 były tańsze od róż importowanych. Natomiast od października do końca roku 2009 oraz na początku 2010 roku cena róż importowanych była niższa (rys. 6). Wynika to ze wzrostu kosztów produkcji róż w okresie jesienno-zimowym w Polsce, kiedy szczególnie duże nakłady są ponoszone na dokarmianie roślin dwutlenkiem węgla oraz na doświetlenie i ogrzewanie szklarni. Dlatego też w tym czasie róże pochodzące z importu, często z krajów trzeciego świata, są konkurencyjne cenowo (Wiśniewska-Grzeszkiewicz 2003b).

WNIOSKI

Przeprowadzone analizy wykazały, że cena kwiatów na rynkach hurtowych zależy od takich cech, jak: barwa pąka, trwałość kwiatu po ścięciu, długość pędu, termin sprzedaży, pochodzenie i miejsce oferowania do sprzedaży. Dla producentów i hurtowników bardzo ważne jest dokładne poznanie charakterystyki odmiany wprowadzanej do produkcji i handlu, zwłaszcza trwałości kwiatu po ścięciu. Przywiązuje się do tej cechy mniejszą wagę, na pierwszym miejscu stawiając plenność odmiany oraz barwę, kształt i wielkość pąka kwiatowego. Bardzo ważny z punktu widzenia produkcji i konkurencyjności jest fakt, że róże produkowane w Polsce mogą być tańsze od importowanych. Istnieje więc możliwość dalszego rozwoju produkcji róż na kwiat cięty.

LITERATURA

- Andrzejewska L., Bukalska M. 2003. Rynek róż. Rośliny Ozdobne 2: 27.
- Jałóńska L. 2005. Rozwój polskiego kwiaciarstwa w minionym 15-leciu. Zesz. Probl. Post. Nauk Roln. 504: 21-31.
- Jałóńska L. 2007. Ekonomiczne aspekty rozwoju sektora kwiaciarskiego w Polsce. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
- Jałóńska L., Perzyńska K. 2009. Poziom popytu na rośliny ozdobne w Warszawie w 2007 roku i jego determinanty. Zesz. Nauk. Inst. Sadow. Kwiac. 17: 119-132.
- Marosz A. 2007. Rośliny szkółkarskie w sieciach marketów. Cz. II. Specyfikacja handlu roślinami. Szkółkarstwo 6: 82-84.
- Mruk H. 2003. Analiza Rynku. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Sahram P., Wejs E. 2009. Rozwój produkcji kwiatów róż w Europie i zużycie energii w uprawach szklarniowych. Mat. Konf. „Uprawa róż pod osłonami” Skierniewice 20 kwietnia.
- Wiśniewska – Grzeszkie wicz H. 2003a. Metody prowadzenia róż pod osłonami. Mat. konf. „Produkcja róż pod osłonami” 26.03. 37-45.
- Wiśniewska – Grzeszkie wicz H. 2003b. Produkcja róż na świecie. Mat. Konf. „Produkcja róż pod osłonami” 26.03. 5-9.